

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 29 Tachwedd 2023

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/13563>

175

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Newid Hinsawdd

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Weinidog y Gymraeg ac Addysg

Dechreuodd yr eitem am 14.20

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Cafodd cwestiynau 3 a 9 eu grwpio i'w hateb gyda'i gilydd. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Ni dderbyniwyd unrhyw Gwestiynau Amserol

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.05

Gwnaeth **Huw Irranca-Davies** ddatganiad ar – 15 mlynedd o Pontyclun Bosom Pals.

Gwnaeth **Vikki Howells** ddatganiad ar – Parc gwledig Cwm Dâr yn troi'n 50 (3 Rhagfyr).

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Gwnaeth **Buffy Williams** ddatganiad ar – Diwrnod AIDS y Byd (1 Rhagfyr).

5 Datganiad gan Sam Rowlands – Cyflwyno Bil Arfaethedig Aelod: Bil Addysg Awyr Agored Breswyl (Cymru)

Dechreuodd yr eitem am 15.11

6 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol – Cysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon: Archwilio hen berthynas mewn oes newydd

Dechreuodd yr eitem am 16.10

NDM8417 [Delyth Jewell \(Dwyrain De Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol 'Cysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon: Archwilio hen berthynas mewn oes newydd', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 6 Hydref 2023.

Nodyn: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 22 Tachwedd 2023.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith – Gweithrediad mesurau interim diogelu'r amgylchedd 2022–23

Dechreuodd yr eitem am 17.01

NDM8418 [Llyr Gruffydd \(Gogledd Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith: Adroddiad ar weithrediad mesurau interim diogelu'r amgylchedd 2022–23, a [osodwyd](#) ar 21 Medi 2023.

Nodyn: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 22 Tachwedd 2023. [Ymatebodd](#) Asesydd Interim Diogelu'r Amgylchedd Cymru (Saesneg yn unig) ar 30 Hydref 2023.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

8 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Busnesau bach

Dechreuodd yr eitem am 17.37

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8420 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi y bydd Dydd Sadwrn y Busnesau Bach yn cael ei gynnal ar 2 Rhagfyr 2023.
2. Yn cydnabod y cyfraniad hanfodol y mae busnesau bach yn ei wneud o ran creu swyddi, cefnogi cymunedau a datblygu'r economi leol.
3. Yn croesawu'r toriadau gan Ganghellor y Trysorlys i gyfraniadau yswiriant gwladol, a fydd o fudd i bobl hunangyflogedig o fis Ebrill 2024 ymlaen.
4. Yn annog cymunedau i siopa'n lleol i gefnogi busnesau bach i dyfu a ffynnu.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:
  - a) defnyddio pob ysgogiad sydd ganddi i gefnogi busnesau bach yng Nghymru yn well;
  - a
  - b) parhau i gefnogi busnesau bach drwy newidiadau i bolisiau caffael ar draws y sector cyhoeddus.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	0	36	50

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wreccsam\)](#)

Dileu pwynt 3 a rhoi yn ei le:

Yn gresynu at y ffaith bod y Cangellorion dros y blynyddoedd diwethaf wedi camreoli'r economi gan achosi niwed y byddai wedi bod yn bosibl ei osgoi i fusnesau bach sydd bellach yn wynebu costau ynni a chostau morgais uwch o'u cymharu â busnesau o'r un maint mewn economïau tebyg.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	23	50

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliant 2 ei ddad-ddethol.

Gwelliant 3 [Lesley Griffiths \(Wreccsam\)](#)

Dileu pwynt 5 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu:

- y cymorth y mae busnesau bach ac entrepreneuriaid wedi'i dderbyn gan Lywodraeth Cymru drwy wasanaethau a mentrau fel Busnes Cymru, Banc Datblygu Cymru a'r Grant Rhwystrau rhag Dechrau Busnes; a
- dull Llywodraeth Cymru o ymdrin â'r economi bob dydd a'r cynnydd a wnaed er mwyn helpu mwy o fusnesau bach i ennill mwy o gontractau ar draws gwasanaethau cyhoeddus Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	24	50

Derbyniwyd gwelliant 3.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM8420 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi y bydd Dydd Sadwrn y Busnesau Bach yn cael ei gynnal ar 2 Rhagfyr 2023.
2. Yn cydnabod y cyfraniad hanfodol y mae busnesau bach yn ei wneud o ran creu swyddi, cefnogi cymunedau a datblygu'r economi leol.
3. Yn gresynu at y ffaith bod y Cangellorion dros y blynyddoedd diwethaf wedi camreoli'r economi gan achosi niwed y byddai wedi bod yn bosibl ei osgoi i fusnesau bach sydd bellach yn wynebu costau ynni a chostau morgais uwch o'u cymharu â busnesau o'r un maint mewn economïau tebyg.
4. Yn annog cymunedau i siopa'n lleol i gefnogi busnesau bach i dyfu a ffynnu.
5. Yn croesawu:
  - a) y cymorth y mae busnesau bach ac entrepreneuriaid wedi'i dderbyn gan Lywodraeth Cymru drwy wasanaethau a mentrau fel Busnes Cymru, Banc Datblygu Cymru a'r Grant Rhwystrau rhag Dechrau Busnes; a
  - b) dull Llywodraeth Cymru o ymdrin â'r economi bob dydd a'r cynnydd a wnaed er mwyn helpu mwy o fusnesau bach i ennill mwy o gontractau ar draws gwasanaethau cyhoeddus Cymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
25	0	26	51

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Dirprwy Lywydd ei bleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y cynnig wedi'i ddiwygio. Felly, gwrthodwyd y cynnig wedi'i ddiwygio.

9 Cyfnod Pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 18.32

10 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.37

NDM8421 [James Evans \(Brycheiniog a Sir Faesyfed\)](#)

Pwysigrwydd rygbi llawr gwlad mewn cymunedau

Daeth y cyfarfod i ben am 18.55

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 5 Rhagfyr 2023